



Purim niet zouden overtreden worden onder de Joden, en dat de gedachten daarvan geen einde nemen zoude bij hun zaad. Dit is volkomen begrijpelijk, als wij bedenken, dat zoo Hamans aanslag plotseling ware uitgevoerd, die menschelijkerwijs volkomen zou zijn gelukt. Nu wees het lot een uitstap aan van bijna een jaar, waarin nog veel ten goede kon veranderen, gelijk dan ook gebleken is. Wel wordt hier bevestigd, wat men in de Spreuken leest: Het lot wordt in den schoot geworpen, maar het geheele beleid daarvan is van den Heere.

Is het goed, vraagt W., Kerstfeest te vieren met een Kerstboom er bij? Bij verscheiden Kerstfeestvieringen is er een, maar ook zijn er veel menschen tegen. Is daar reden voor?

Over de oorsprong van den Kerstboom is reeds veel geschreven. Bij grondig onderzoek blijkt, dat het oudste bericht van hem is van ongeveer 1650, toen men in den Elzas „Kerst-boomen“ had, en bijna nergens elders. Dat ze vroeger ook in gebruik waren en waar weet dusver niemand. Wel bestaat er een bekend schilderij: „Luther bij den Kerstboom“, maar dat is slechts zoo geweest in de verbeelding van den schilder. Eerst in het begin der 19e eeuw heeft zich de Kerstboom over heel Duitschland verspreid, en is vandaar ook in Engeland, Nederland en Frankrijk bekend geworden. Daartoe draagt veel bij het reizen en trekken, dat het Duitse volk eigen is.

Vroeger meende men, dat de Kerstboom van heidenschen oorsprong was, uit den tijd onzer heidensche, Germaansche voorvaders. Doch dat is niet te bewijzen. Wel weet men, dat deze op het eind des jaars een feest, het Joelfeest, hadden, waarbij men met vreugd en smullen eraan dacht, dat, nu de dagen weer gingen lengen, de zon weer langer scheen. Om dit af te beelden, liet men o. a. brandende raden rollen. Wellicht plantte men ook sparren en dennen voor de huizen. Later verving het Christelijk Kerstfeest het heidensche Joelfeest. Vele oude heidensche gebruiken echter bleven daarbij in stand, en zoo Aan ook de Kerstboom daaraan zijn oorsprong danken.

Doch hoe dit zij, lets Christelijks is er niet in, en 't is dan ook begrijpelijk dat in Duitschland en elders de Kerstboom ook geliefd is bij hen die niet gelooven in het kindeke te Bethlehem geboren. Wel worden vaak allerlei vergelijkingen gemaakt tusschen den lichtenden Kerstboom en Christus, het licht der wereld, enz., maar dat zegt niets. De Heere Jezus vergelijkt zich ook met een wijnstok een deur, een herder.

Toch passen we dit niet toe op een bepaalde gebeurtenis. Er zit in den Kerstboom niets kwaads, maar de naam deugt niet. Men kan hem elken Decemberdag wel opzetten. Met het feest van Christus' geboorte heeft hij niets uitsluitend.

Reeds dit raadt het gebruik van zoo'n boom op Kerstfeest af. Maar meer nog dat hij onwillkeurig er toe leidt, dat de feestvierenden de hoofdzak vergeten.

Het Kerstfeest is een feest van groote blijdschap. Maar waarom? Dat lezen we in Lukas 2:10, 11: En de engel seide tot hen: Vrees niet; want siet, ik verkondig u groote blijdschap, die al den volke wesen zal; namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere, in de stad Davids.

En al wat op Kerstfeest daarvan afleidt en de aandacht sterk op iets anders richt, behoort er niet bij. Daarom zou ik den „Kerstboom“ weglaten, als op een Christelijk feest niet behoorende. „U is de Zaligmaker geboren.“ Dat is de ware Kerstvreugde! Uiterlijk vertoon is onnoodig en kan schaden.

A. R. Een volledige vertaling in dichtmaat van al de fabelen van Lafontaine verscheen een honderd jaar geleden bij Allart te Amsterdam, in verscheiden deelen. De vertaler-betijmer was Noma, een letterkundige van weinig betekenis, die veel voor het toneel werkte. Zijn overzetting is houterig en saai, al het mooie van Lafontaine valt weg. 't Is eigenlijk een prulwerk. Goede vertalingen van Lafontaine's fabelen gaf onze groote dichter Ten Kate. Toch heeft, men ik, nog niemand het pluttige en eigenaardige, 't welk het oorspronkelijke kenmerkt, in een vertaling weergegeven.

HOOGENBIJK.

### Gereformeerde gezindheid.

#### Gereformeerde Kerken.

BEROEPE: Nieuw-Dordrecht, D. Prins, te Oude- (bij Drachten). — Stavoren en Hindeloopen, T. L. Kroes, te Kiel-Windeweer (Gron.). — Holskijk, N. Diemer, te Dronrijp. — Tholen, H. N. Boukema, te Nede. — Oakland Mich. (N.-Amerika), H. de Bruijn, te Enschede.

AANGESCHRIJVEN: Rotterdam, H. Kajan, te Bossum. — Breda, W. van Engwien (te maai). — F. Wierma, te Engwien. — Schiermonnikoog, M. J. Dijk, em.-pred. van Bossum, te Saek. — Oostert, R. Koolstra, te Numansdorp.

Anjum. Onze kerk hoopt 7 Dec. e.k. den dag te herdenken, waarop al 25 jaar geleden haar vrijheid hervann om te leven naar de orde der Dordtsche vaderen.

Da. G. H. van Kasteel van Oopenhuizen, destijds pred. te Kollum, en na het vertrek van Da. Langhout naar Haarlem, consulent van de Nederl. Geref. Kerk te Anjum, zal op dien dag een gedachtenisrede houden.

Amsterdam. De kerkraad heeft een commissie benoemd, die zich met de Deputaten der Synode voor de sending onder de Joden zal verstaan over de eventuele beroeping van een Dinaar voor den missionairen dienst onder de Joden te Amsterdam.

Het plan is op Maandag 11 December een samenkomst met de leden der kerk te houden in het belang van deze sending onder de Joden, te leiden door Da. H. W. van Loon; en waarin voorts zullen verzoekt worden om op te treden Da. Douma van Watergraafsamer en Da. Sikkel.

Rotterdam. De Raad der Kerk besloot over te gaan tot vorming van zelfstandige kerken in de verschillende deelen der stad. Dit besluit werd met een belangrijke meerderheid van stemmen genomen.

#### Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPE: Grollo en Schoonloo (Dr.) (toez.), A. Priester, cand. te Leiden. — Herbarum bij Franeker (toez.), P. de Haas, em.-pred. te Apeldoorn. — Oudenbosch, B. J. v. Garderen, cand. te Baarn. — N.-Pekela, C. D. van Noppen, cand. te Scheveningen.

AANGESCHRIJVEN: Wijngaarden c.s., G. Enkelaar cand. te Utrecht.

BEDANKT: Waddinxveen, P. Kuyman Jr. te Oosterveld (bij Oldabroek). — Maartensdijk (U.), C. B. Holland, te Den Ham. — Kielwindeweer, G. de Boer Hin, te Oldabroek. — Emsigenburg (N.-H.), J. C. A. Fetter, te Schoorl c.s. — Hien en Dode- waard, F. de Gidde, te Goedereede. — Surhuisterveen, S. C. Kijlstra, te St. Jacobi-Parochie.

Plaatsgebrek noodzaakt ons Advertentie tot een volgend Nr. uit te stellen.

### Advertentie.

Den 25ten Nov. hopen onze geliefde Broeder en Zuster  
Ds. L. A. SMILDE  
EN  
E. v. d. LAAN,  
te Ommen,

### 25-jarige Echtvereeniging

TE HERDENKEN,

terwijl onze Broeder

Ds. L. A. SMILDE

5 December den dag herdenkt, waarop hij voor 25 jaren in den dienst des

Woords te Leerdam werd bevestigd.

D. V. worden beide gedenkdagen 6

December gevierd.

Namens de Broeders en Zusters

P. A. SMILDE.

Harlingen.

### L. G. WEISZ & Co.

Commissionairs in Effecten,

WESTERMARKT No. 21

AMSTERDAM.

\* VERSCHENEN:

TOELICHTING

tot het kort begrip der Christelijke

religie, ten dienste van het

Catech. onderwijs,

door

S. IDEMA, v.d.m. te Workum.

Tweede verbeterde en ver-

meerderde druk.

Prijs: Gebonden f. 1.10.

Groningen. Firma JAN HAAN.

Alom te bekomen.

Inplaats van f. 31.00 nu voor f. 15.00.

Dächsel, Verklaring van het Oude Testa-  
ment, 4 deelen, ruim 7000 bladz., in 4 prach-  
tige, solide leeren banden, waarvan de prijs  
f. 31.60 is, nu aangehouden voor f. 15.—, franco  
toegesonden door J. WRISTERS, Boekh., Utrecht,  
Minrebroederstraat. Betaling na ontvangst der  
boeken.

Bij verschijning werd dit werk zeer

aanbevolen door Prof. Dr. H. Bavinck, Da.  
Gispen, Prof. Dr. A. Kuyper, Prof. Lindeboom,  
Dr. van Ronkel en Prof. Wielenga.

Zoo juist verschenen:

GEDICHTEN

door

Ds. J. DEKKER van Kollum.

Nette uitvoering op oud-Holl. papier. — 104 bladz.

Ingeaaid f. 1.25, Gebonden f. 1.75.

Tevens verkrijgbaar

De Beteekenis en Taak der Kerk in

en voor het Volksleven.

door

Ds. J. DEKKER van Kollum.

Prijs f. 0.20.

Verkrijgbaar bij alle Boekh. en bij

de Uitgeefster

Fa. BOUWHAN & VENEMA,

Groningen.

Gelegenheidspakket.

Geen beter Cadeau!

Een mooier werk te leveren dan van den

bekenden schrijver L. Penning is niemand moge-  
lijk. Iedereen koopt dus onderstaand pakket.  
En zeg nu niet, 't is een duren tijd, want onze  
boeken (vraag daarvoor de catalogus) en pak-  
ketten worden steeds goedkoper. 't Komt dus  
dus weer overeen. En wat kan je nu nog beter  
cadeau geven dan een partij boekjes, die iede-  
ren kan lezen? Aandacht dus! No. 1. Is dat  
keurige werk van L. PENNING, getiteld:

Verdedigers en Verdragers.

prijs f. 2.25. 't Is met portretten en platen

verzierd, luxe uitgeaf, dubbel waard dus. No. 2.

Het lezenswaardige werk van J. A. WORMSER,

get. Loven van Klaas Kater, ook met

platen.

En hoewel deze twee boeken reeds de 3

dubbele waarde hebben van f. 1.25, wat dit

pakket noodig moet kosten, geven we toch al

het onderstaande: . . . GRATIS.

No. 3. Een boekje voor jonge kinderen, 4.

Een verhaal voor meisjes, 5. Een verhaal voor

jongens, 6. Een werkje voor moeders, Van 7-12.

Nog 6 versch. verh., b.v. Van drie zielen, 8.

Nog dapperder dan Piet Hein, 9. Hoe kan ik

goed doen, 10. Mathilda's herinnering, of een

vertelling uit een kinder-gasthuis, 11. Een ver-  
haal uit de Vaderl. Geschiedenis, 12. Een  
Kerstverhaal, Van 13-15. Nog enkele verras-  
singen, zooals plakplaatjes, overdruskel en  
prenten, 16-20. Vijf groote prentenboeken,  
groter dan een schrift, 21-25. Vijf prenten-  
boeken iets kleiner, alle met gekleurde platen  
en bijchriften, 26 en 27. Twee schriften, 28.  
Een schriftboekje, 29 en 30. Twee passe-partouts  
om ansichtskarten in te plaatsen. En tenslotte  
van 31 tot 60 nog 30 verschillende keurig ge-  
kleurde ansichtskarten, geen rommel. Deze seld-  
same verzameling, waar ik wel boven had kun-  
nen schrijven „Wonderpakket“ voor slechts één  
gulden en 25 cent franco thuis. Dat is dus  
nog geen 1/2 cent per stuk. Lees dus nu eens  
met aandacht. No. 1 kost 1/2 cent, No. 2 1/2  
cent, No. 3 enz. enz., dan zendt ge zeker  
spoedig postwissel à f. 1.25 aan

H. VERHOOG, Goedkoopste Boekhandel,  
Nijkerk (G.).

Wie No. 1 en 2 in keurige stempelbanden

wenscht, zende twee gulden, en wie er een com-  
plete zelfdrukkerij bij wenscht, zende 35 cent  
extra, dus f. 1.60 of f. 1.35.

En wie 2 pakketten gelijk besteld, ontvangt  
een doos postpapier van 50 stuks als belooning.

Vraag dus uwen buurman of vriend, en zend  
spoedig het bedrag mij toe. Schrijf er vooral bij:  
„Voor gelegenheidspakket“.

### A. J. P.'s Kerstpudding

Met nieuwe Rozijntjes en Amandelen.

Thans in alle goede winkels aanwezig.

10 CENT PER PAKJE.

Een pudding zoo fijn om er driemaal

per dag van te smullen.

LET OP HET MERK A. J. P.

Naam en verpakking beide gedeponeerd.

Uitgaven van J. H. BOS te

Kampen:

VERKLARING VAN HET

- KORT BEGRIJ DER -

CHRISTELIJKE RELIGIE,

voor onze Catechisanten,

door Ds. G. ELZENGA.

5de druk. Prijs f. 1.—, geb. f. 1.40.

DE GEREFORMEERDE

GEOLOFSLEER.

Ten dienste van zelfonderricht, en

voor Huis-, School-, Catechisatie- en

- Jongel. Vereen.-gebruik, -

door Ds. G. WISSE.

3de druk. Prijs f. 0.60, geb. f. 0.90

KEURIGE

BOEKEN.

Mrs. YONGE De Erfgenaam van

Reddlyffe. Nieuwe uitgaf met 4 fraaie

platen, 2 deelen voor slechts f. 1.90. In

1 Prachtband slechts f. 2.50.

Miss CUMMINS. De Lantaarnop-

stekker. Nieuwe uitgaf met 4 fraaie platen,

2 deelen voor slechts f. 1.90. In 1 Pracht-

band slechts f. 2.50.

Verkrijgbaar bij den Uitgever D. BOLLE,

Hang 8 te Rotterdam, en verder alom

franco na ontvangst van Postwissel,

waarop verlangde malden.

Penning Pakket.

Van den bekenden schrijver L. PENNING

kochten we de beste werken, n.l.: No. 1. De

Oorlog in Z.-Afrika, 2 deelen bijna 800

bladz., met vele platen f. 5.—. No. 3. Ver-

dedigers en Verdragers, een keurig

werk, ook met platen, f. 2.25. 4. De broeders

van St.-Jan te 's Heeren Loo, f. 2.— en

No. 5. Het einde van een koning. Deze

vijf keurige verhalen vroeger bijna tien gulden,

nu voor twee gulden franco. Wie de Nos. 1, 2

en 3 in keurige stempelbanden wenscht, zende

f. 3.50 aan

H. VERHOOG, Nijkerk.

Schrijf er bij: Voor Penningpakket.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Medische faculteit:

(Contributies): door den heer J. H.

Belgraver uit Ede f. 25; door den heer

J. H. Klassen te Terneuzen f. 17; door Ds.

M. Sijdik te Reeuwijk f. 1.50; door den

heer G. Hingst te Dedemsvaart f. 0.50; door

den heer W. H. de Jong uit Grootegast f. 2.50

uit Nieboer f. 0.50, uit Niezijl f. 0.50, uit Zuid-

horn f. 1.50, samen f. 5; door Da. C. J. v. d. Boom

te Uithuizermeeden f. 1; per post ontvangen f. 20;

door den heer C. A. J. J. uit Charlois f. 10;

uit Hoogvliet f. 1, uit Katendrecht f. 12, uit

Pernis f. 1, uit IJsselmonde f. 23, samen f. 47;

door den heer S. Bolman te Leeuwarden f. 1;

door den heer L. Rania uit Beetsum f. 20.50;

uit Berlikum f. 20.25, uit Blessum f. 2.50, uit

Boxum f. 13, uit Eggenham f. 6, uit Jellum f. 3.50;

uit Menaldum f. 5.50, samen f. 71.25; door den

heer M. D. de Bruija te Bergen op Zoom f. 2;

door den heer K. J. Strees te Winterswijk f. 7;

door den heer Jan van Zanten te Zeist f. 4.50;

door den heer P. van Vliet uit Axl f. 3, uit

Hoek f. 10.50, uit Zaamslag f. 54.50, samen f. 68;

door Da. J. H. Houtzagers te Kootwijk f. 4;

door den heer J. W. Koning te Leiderdorp

f. 56; door den heer D. Lybster te Arnhem f. 14;

door den heer J. J. Boer te Weisinge f. 2.

door Da. L. Goris te Zevenbergen f. 2; door

den heer P. J. Baron van Hoematra uit Heerde

f. 5; door den heer H. Rollman uit Woerden

f. 50; door den heer D. Verburg uit Vleuten

f. 3.50; door den heer M. Jansen te Schraard f. 6.

door den heer G. F. Hummel te Assen

f. 11.25; door Da. A. J. Tenkink te Vorden f. 1;

door den heer J. de Hoog uit Zuidland f. 1;

p. post ontvangen f. 1; door Da. J. L. Jaspers

uit Moordrecht f. 2.50; (verleide afgave) door

den heer H. Vismacher te Nieuw Amsterdam f. 3.50.

Voor een Nieuw Gebouw:

Provinciaal comité Gelderland, Penningmeester

Da. C. L. F. van Schelven te Wageningen, door

den heer J. H. Belgraver te Ede f. 2.50.

Provinciaal comité Noord-Holland, Penning-

meester de heer L. G. Weiss te Amsterdam, per

post ontvangen f. 5 en f. 50, samen f. 7.50.

Provinciaal comité Zuid-Holland, Penning-

meester Mr. A. J. van Schelven te Rotterdam,

door den heer C. A. Joosse te Charlois van

C. N. N. f. 5, door den heer H. Danc van

N. N. f. 5000, gekweekte rente f. 67.36, door

den heer H. Rollman te Bodegraven van N. N.

f. 10, samen f. 5082.36.

Nederlands Indië, Penningmeester de heer

P. Bergmeijer te Batavia van Da. P. N. f. 100,

S. Ba. v. H. Jr. f. 25, A. A. V. 10 st. f. 12,

P. B. f. 10, samen f. 147.

Provinciaal Comité Noord-Brabant, Penning-

meester de heer A. C. van Drimmelen te Klundert.

Gevoeden in de collectie te Fijnaart f. 5, uit

Moerdijk W. S. f. 10, A. P. f. 1, H. de K.

f. 1, G. de K. f. 1, C. de K. f. 1, H. N. B. f. 1,

uit Willemstad J. S. f. 1, K. D. f. 25, uit Dussen

Wed. S. f. 1, G. S. f. 1, A. P. f. 1, K. J. f. 1,

D. C. K. f. 1, uit Meruwen A. W. f. 0.25, G. B.

f. 0.25, P. de R. f. 0.50, H. de W. f. 0